וחייבי כריתות לאו בני חליצה ויבום נינהו · תימה מנ"ל לרמוי חייבי לאוין לחייבי כריתות לכל מילי דאמ"ג דדמו לענין ממזרות וקידושין לענין חליצה ויבום נימא יבא עשה ויחלוץ ל"ת*: **לדבריו** דת"ק קא"ל וליה לא ס"ל · המ"ל דסבר כדתניא בסוף המולק (יבמות דף מט.) דאמר כרבי עקיבא איזהו ממזר כל שאר בשר שהוא בלא יבא אבל מחייבי לאוין גרידא לא :

השתא י"ל אמו שאינה אשת אביו · לא צריך להאי ק"ו דבלא"ה פריך ספיר מפוס דקסו קרא אהדדי כדפ"ה אבל אין עושין מן הדין לא שייך כאן ולא דמי לאמותו בת אביו ובת אמו דפ"ק דמכות (דף ה:) דהתם כתיב בת אביך לו בת אמך דמשמע דליכא דקרא מייבי בבת אביו אלא בת אמו ובת אמו אלא בת אביו אבל הכא כתיב אשת אביך וכן ערות אמך דמשמע שפיר אמו שהיא אשת אביו הויא שפיר בכלל זה וזה ועוד כתיב התם מולדת בית לו מולדת חוץ דמתרגמינן דילידא מן אביך מן אתת אוחרי לו מן אמך מן גבר אוחרן ואע"ג דדרשינן ליה בפ"ב דיבמות (דף כג.) בין שאומר לו הולא מכל לאביך קיים בין שאומר לו הולא מכל מקום אין מקרא יוצא מידי פשוטו :

הבא

*איסור מצוה שניות מדברי סופרים *ואמאי קרו להו איסור מצוה *שמצוה לשמוע דברי חכמים איסור קדושה אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט ואמאי קרו להו איסור קדושה דכתיב °קדושים יהיו לאלהיהם ותניא עלה *רבי יהודה מחליף חלופי הוא דמחליף הא חליצה בעיא ואי סלקא דעתך ר' יהודה בר' עקיבא סבירא ליה מכדי חייבי לאוין לרבי עקיבא כחייבי כריתות דמי וחייבי כריתות לאו בני חליצה ויבום נינהו לדבריו דתנא קמא קאמר וליה לא סבירא ליה כי אתא רבי יצחק תני כדתנן רבי יהודה אומר אינו חייב אלא משום האם בלבד וטעמא מאי *אמר אביי דאמר קרא °אמך היא משום אמו אתה מחייבו ואי אתה מחייבו משום אשת אב אלא מעתה °ערות אשת אביך לא תגלה ערות אביך היא משום אשת אב אתה מחייבו ואי אתה מחייבו משום אמו אלא אמו שהיא אשת אביו קאי הכא וממעט לה קאי הכא וממעט לה השתא אמו שאינה אשת אביו מיחייב אשת אביו מיחייב כלל ותו לרבנן נמי הכתיב אמך היא אלא אמו שהיא אשת אביו לא מיחייב כלל ותו לרבנן נמי הכתיב אמך היא אלא ההוא מיבעי ליה לכדרב שישא בריה דרב אידי לרבי יהודה נמי ההוא מיבעי ליה לכדרב שישא בריה דרב אידי אלא אמר רב אחא בריה דרב איקא אמר קרא ערותה משום ערוה אחת אתה מחייבו ואי אתה מחייבו משום שתי ערות אלא מעתה °ערות כלתך לא תגלה אשת בנך היא לא תגלה ערותה הכי נמי משום ערוה אחת אתה מחייבו ואי אתה מחייבו משום שתי ערות והתנן הבא על כלתו חייב עליה משום כלתו ומשום אשת איש בין בחיי בנו בין לאחר מיתת בנו ולא פליג ר' יהודה אלא כיון דחד גופא הוא אע"ג דתרי איסורי נינהו כתיב ערותה הכא נמי כיון דחד גופא הוא אע"ג דתרי איסורי נינהו כתיב ערותה אלא אמר רבא קסבר ר' יהודה ערות אביך זו אשת אביך ומייתי לה בגזירה שוה ומשמע בין אשת אביו שהיא אמו בין אשת אביו שאינה אמו אמו שאינה אשת אביו מניין ת"ל ערות אמך לא תגלה אמך היא משום אמו אתה מחייבו ואי אתה מחייבו משום אשת אב תניא

איסור מצוה שניות מדברי סופרים · ואמאי קרי לה וכו' · פירוש אמוראים נינהו : **ר' יהודה מחליף** · שהיה שונה ומפרש איסור מצוה אלמנה לכהן גדול דכתיב (ויקרא כז) בסוף ספר ויקרא כשהשלים כל מצות כהונה אלה המצות איסור קדושה אור שניות מדברי סופרים כגון אם אמו ואם אביו ואמאי קרי ליה איסור קדושה שא"ל חכמים קדש עצמך במותר לך להתרחק אף מזו המותר כדי שלא תכשל באיסורא אבל חליצה בעיא : **חייבי לאוין** · דקתני אלמנה : **לחייבי כריתות** · משום להו דלא תפסי בהו קדושי : **וחייבי כריתות לאו בני חליצה ויבום נינהו** · וכן חייבי לאוין לרבי עקיבא מה חייבי כריתות אינן בתורת קדושין ואין בהן חליצה ויבום אף אלו הואיל ואינן בתורת קדושין אין בהן חליצה ויבום: **לדבריו דתנא קמא** · דמתייב אלמנה בחליצה קאמר רבי יהודה לדבריך דמתייבת ליה בחליצה אין לך לקרותה איסור קדושה אלא איסור מצוה : **תני כדתנן** · אייתי מתניתא בידיה דתני בה דר' יהודה אומר אף ברלויה לאביו קאמר דאינו חייב אלא משום אם בלבד וכדתנן במתני' : **אמך היא** · ערות אביך וערות אמך לא תגלה אמך היא למה לי אמך היא אלא לומר לך שאם יש בה שני שמות אם ואשת אב אינך חייב אלא משום אמו : **אלא מעתה** · דדרשת אמך היא למעוטי : **ערות אביך היא** · דכתיב גבי אשת אב תדרשיה נמי למעוטי שם אם מינה ונימא דה"ק הך ערות אשת אב דרישא דקרא אם יש עוד עליה שם אחר כגון שהיא אמך לא תתחייב אלא משום אשת אב : **אלא אמו שהיא אשת אביו** · בתמיה כלומר לדבריך קאי הכא ומעטיו לה מאיסור אם קאי הכא ומעטיו לה מאיסור אשת אב אם כן על כרחך לגמרי מיעטה דקרא אהדדי לא נימא דסתרי(ה) ותמיהה לי אמאי לא אקשי ליה לרבי יהודה גופיה דהא משום אם מודה ליה דחייב ואי איכא למדרשיה להאי היא למיעוטא הכי דרשינן ובכי האי גוונא מתרצי דה"ק

איסור מצוה שניות מדברי סופרים ואמאי קרו להו איסור מצוה *שמצוה לשמוע דברי חכמים איסור קדושה אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט ואמאי קרו להו איסור קדושה דכתיב °קדושים יהיו לאלהיהם ותניא עלה *רבי יהודה מחליף חלופי הוא דמחליף הא חליצה בעיא ואי סלקא דעתך ר' יהודה בר' עקיבא סבירא ליה מכדי חייבי לאוין לרבי עקיבא כחייבי כריתות דמי וחייבי כריתות לאו בני חליצה ויבום נינהו לדבריו דתנא קמא קאמר וליה לא סבירא ליה כי אתא רבי יצחק תני כדתנן רבי יהודה אומר אינו חייב אלא משום האם בלבד וטעמא מאי *אמר אביי דאמר קרא °אמך היא משום אמו אתה מחייבו ואי אתה מחייבו משום אשת אב אלא מעתה °ערות אשת אביך לא תגלה ערות אביך היא משום אשת אב אתה מחייבו ואי אתה מחייבו משום אמו אלא אמו שהיא אשת אביו קאי הכא וממעט לה קאי הכא וממעט לה השתא אמו שאינה אשת אביו מיחייב אשת אביו מיחייב כלל ותו לרבנן נמי הכתיב אמך היא אלא אמו שהיא אשת אביו לא מיחייב כלל ותו לרבנן נמי הכתיב אמך היא אלא ההוא מיבעי ליה לכדרב שישא בריה דרב אידי לרבי יהודה נמי ההוא מיבעי ליה לכדרב שישא בריה דרב אידי אלא אמר רב אחא בריה דרב איקא אמר קרא ערותה משום ערוה אחת אתה מחייבו ואי אתה מחייבו משום שתי ערות אלא מעתה °ערות כלתך לא תגלה אשת בנך היא לא תגלה ערותה הכי נמי משום ערוה אחת אתה מחייבו ואי אתה מחייבו משום שתי ערות והתנן הבא על כלתו חייב עליה משום כלתו ומשום אשת איש בין בחיי בנו בין לאחר מיתת בנו ולא פליג ר' יהודה אלא כיון דחד גופא הוא אע"ג דתרי איסורי נינהו כתיב ערותה הכא נמי כיון דחד גופא הוא אע"ג דתרי איסורי נינהו כתיב ערותה אלא אמר רבא קסבר ר' יהודה ערות אביך זו אשת אביך ומייתי לה בגזירה שוה ומשמע בין אשת אביו שהיא אמו בין אשת אביו שאינה אמו אמו שאינה אשת אביו מניין ת"ל ערות אמך לא תגלה אמך היא משום אמו אתה מחייבו ואי אתה מחייבו משום אשת אב תניא

תניא

[ועי"ש תוס' יבמות ט. ד"ה והרי איסור וכו'] [יבמות כ.] [שם קדושין כ. ב"ב מח. סוכיות כ: מולין קו.] [יבמות כ.] לקמן עה:

מה א מיי' פ"ו מהלכות יבום וחליצה הלכה יו"ד סמג עשין נא נב טוש"ע אה"ע סימן קעד סעיף ח :

רבינו חננאל

בנון אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט דרבנן סברי כיון דתפסי בהו קידושי אשת אב קרינן ביה ור' יהודה סבר לה כרבי עקיבא דאמר אין קדושין תופסין בחייבי לאוין ולאו אשת אב היא · הלכך אינו חייב עליה אלא משום אם בלבד מאי טעמא דרבי יהודה דמחייב אחת דאמר אביי אמר קרא ערות אביך וערות אמך לא תגלה אמך היא אחר שהזכיר ערות אביו שהיא ערות אשת אביך ואע"פ שחזר ופרט בפירוש ערות אשת אביו כיון שהזכיר האב והאם וחזר ופירש ש"מ כי לא חזר ואמר אמך היא ללמדך כי משום אמו אתה מחייבו ואי אתה מחייבו משום אשת אביו · ואקשינן אלא מעתה ערות אשת אביך לא תגלה ערות אביך היא משום אשת האב אתה מחייבו ולא משום אמו · הנה למעלה אמרת משום אמו אתה מחייבו ולא משום אשת אביו כלי' זו אמו היא שאינה אשת אביו כגון שבא עליה שלא באישות הוו ערות אשת אביך אוקימתא באשת אביו שאינה אמו · אמו שהיא אשת אביו מיעטוה הני קראי קשיא לאביי אליבא דר' יהודה והוב לרבנן דמחייבי ליה תרתי משום אשת אב ומשום אמו הכתיב אמך היא · ושנינן אמך היא לרבנן מיבעי להו לכדרב שישא בריה דרב אידי ונדחה הא דאביי ופי' רב אחא אמר קרא ערותה משום ערוה אחת אתה מחייבו ולא משום שתי ערות ונדחה גם זה · ופירש רבא קסבר רבי יהודה ערות אביו זו אשת אביך מדמייתי לה בג"ש כדמפרש בברייתא ומשמע בין אשת אביו שהיא אמו ובין אשת אביו שאינה אמו · אמו שאינה אשת אביו מניין ת"ל וערות אמך לא תגלה אמך היא משום אמו אתה מחייבו ואי אתה מחייבו משום אשת אב ·

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה אלא אמו וכו' לא נימא דסתרי (ומימיהא לי וכו' מודו ליה לחייב) תוס"מ וע"ב הג"ה היה : (ב) ד"ה אלא אמר רבא וכו' וערות אשת אביך דרישא כנ"ל ותיבת היא נמחק :

הגיה כוותיה · בתורת כהנים דסתם ספרא ר' יהודה דערות אביך לרבי יהודה זו אשת אביו ואיתיה ליה גזירה שוה למילף מיניה עונש לאמו שאינה אשת אביו ואיתיבר ליה אמך היא להאי דרשה: **ת"ל ערות אביו גלה** · ומשמעות לא משמע אלא דהאי לאו ערות אביך היא אלא מופנה הוא לגזירה שוה תורה אור

כדרכים בסופה ומהכיא תיפוק לן עונש לאמו אמאי כדמפרש בסופה: **מה נהנין באישות הכתוב מדבר** · דהא ריש"א דקרא איש אשר ישכב את אשתו אביו וכו' ואיב עליה משום אשת אב עד דאתא אמך היא דסופה ומיעטה ואוקמה לריש"א דקרא על כריתת באשת אביו שאינה אמו: **בעונש מניין** · הייט הך דאתחיל בה לעיל ומבקה: **אמך היא** · אריש"א דקרא מהדר לאפוקי ממשמעותיה והיכא דאשת אביו הויא אמו אינו חייב עליה משום אשת אב אלא משום אם: **ערות אביך ממש** · אבל אשת אב לא רמיזא הכא הלכך לא אתיא אמך היא למעוטי ולדרשה אחריינא אתא כדלקמן: **נכרי הבא על אביו** · מפרש ליה רבא דבישראל קאמר והא דנקט עובד כוכבים לישנא מעליא: **חייב שתים** · מואת זכר וערות אביך: **על אחי אביו** · מואת זכר וערות אחי אביך לא תגלה דמשמע ליה ממש: **בשוגג ולקרבן** · דכיון דאיכא שני לאוין חלוק חטאות ביניהם אע"ג דכרת אחת היא דנפקא לן במסכת מכות באלו הן הלוקין (דף יד:) בריש"ה דדרשינן אחותו יתירא לחלק כרת למפטם וסך דכתיב ביה שני לאוין וכרת אחת וה"ה לכל שני לאוין וכרת אחת: **דינו מאי ניסו קטלא** · ואפילו שוגג דקאמר לקמן (דף מז:) בהאי פירקא אזהרה שלהם זו היא מיתתם: **דלא כרבי יהודה** · דהא לא משמע ערות אביך ממש דאתיא גזירה שוה ואפיקתיה ממשמעותיה: **מאחי אביו** · דהתוא ודאי משמע ליה ממש דכתיב בגופיה אל אשתו לא תקרב: **פלוגתא דאמריי ורבא** · בעונשין מן הדין באלו הן הנסקרפין *: **ואי אתה מחייבו משום אשת איש** · דכיון דמחייב עליה ריש"א דקרא משום אשת אב משמע נמי אשת איש ואתא היא ואפקיה: **ורבנן עונש באשת אב לאחר מיתה מנא להו** · אבל אזהרה כתוב בה כדדרשינן מדרשה למר ולמר: **בשלמא לרבי יהודה** · דילף עונש מאזהרה בגזירה שוה מייתי לה נמי בגזירה שוה אלא לרבנן מנא להו: **ערות אביו גלה** · גבי עונש כתיב: עונש באמו לא כתיב אלא באשת אב הוא דכתיב: **אמך היא** · בהוויתה היא כל לדדין שוין בה בין שהיא אשת אב בין שאינה אשת אביו: **ונחייב נמי משום אשת בנו** · דהא שני לאוין ושני שמות הן ערות כלתך לא תגלה אשת בנך היא לא תגלה ערותה (ויקרא יח): **ומייס באשת בנו** · דכתיב היא ומשמע היא המאורה בריש"א דקרא והאי דהדר וכתביה לחייב עליה לא לאחר מיתה: **מתני'** **הקלס** · מכשול עון: **גמ' אשר ישכב אם זכר** · מדלא כתיב איש לא חלק בנשכבים בין גדול בין קטן להתחייב השוכב עליה ואשמעינן דלא בעינן תרוייהו בני עונשין ומינה נמי יליפינן דאי הוה נשכב גדול ושוכב קטן בן תשע שנים ויום אחד דביאתו ביאה ולאו (*בני) עונשין הוא ומחייב נשכב: **משכבי אשה** · שתי משכבות יש באשה שוין זה לזה לחייב בכל ערוות כדרכה ושלא כדרכה: **ה"ז בא ללמד** · על זכר שחייב אפילו שלא כדרכה: **ונמצא למד** · למשכב זכור לא אילטריך קרא דפשיטא לן דכל משכב זכר שלא כדרכו הוא אלא האי משכבי לאשמועינן אתא דהבא על אשה בין כדרכה בין שלא כדרכה חייב:

הבא על אביו חייב ב' הבא על אחי אביו חייב ב' · תימה דלא תני להו בכלל ל"ו כריתות כיון דאי עביד בהדייהו חייב על כל אחת ואחת ובירושלמי פריך לה בפרקא ומשני כל שום זכור אחד: **לומר** לך זו היא כלתו וזו היא אשת בנו · האי דהדר כתבה לחייב עליה אף לאחר מיתה כדפ"ש וא"ת אזהרה שמענו עונש לאחר מיתה מ"ל דלעיל איצטריך קרא לעונש ואזהרה דאשת אב לאחר מיתה וי"ל דנפ"ל מג"ש דדמיסה מאשת אב דעונש לאחר מיתה כמחייס:

***הבא** על הזכר ועל הבהמה · הא דלא קתני והבא בהמה עליו משום דלא כתיב בהדיא אלא מדרשא והא דלא קתני והבא זכר עליו אף על גב דכתיב בהדיא שכיסה מות יומתו (ויקרא כ) איצטריך למימר דלישנא דקרא נקט דכתיב (שם יח) ואת זכר לא תשכב: עונש

תניא כוותיה דרבא °איש *פרט לקטן °אשר ישכב את אשת אביו משמע בין אשת אביו שהיא אמו ובין אשת אביו שלא אמו אמו שאינה אשת אביו מניין ת"ל °ערות אביו גלה מופנה להקיש ולדון ממנו גזרה שוה מות יומתו בסקילה *אתה אומר בסקילה או אינו אלא באחת מכל מיתות האמורות בתורה נאמר כאן דמיהם בם ונאמר באוב וידעוני דמיהם בם *מה להלן בסקילה אף כאן בסקילה עונש שמענו אזהרה מניין ת"ל °ערות אביך לא תגלה ערות אביך זו אשת אביך אתה אומר אשת אביך או אינו אלא ערות אביך ממש נאמר כאן ערות אביך לא תגלה ונאמר להלן °ערות אביו גלה מה להלן באישות הכתוב מדבר אף כאן באישות הכתוב מדבר ומשמע בין אשת אביו שהיא אמו בין אשת אביו שאינה אמו אמו שאינה אשת אביו מניין תלמוד לומר °ערות אמך לא תגלה אין לי אלא באזהרה שעשה הכתוב אמו שאינה אשת אביו כאמו שהיא אשת אביו עונש מניין נאמר כאן ערות אביך לא תגלה ונאמר להלן ערות אביו גלה מה באזהרה עשה הכתוב אמו שאינה אשת אביו כאמו שהיא אשת אביו אף בעונש עשה הכתוב אמו שאינה אשת אביו כאמו שהיא אשת אביו °אמך היא משום אמו אתה מחייבו ואי אתה מחייבו משום אשת אב ורבנן ערות אביך ממש האי °מואת זכר נפקא לחייב עליו שתים וכדרב יהודה *דאמר רב יהודה נכרי הבא על אביו חייב שתים הבא על אחי אביו חייב שתים אמר רבא מסתברא מילתא דרב יהודה בישראל בשוגג ובקרבן והאי דקאמר נכרי *לישנא מעליא הוא דאי סלקא דעתך נכרי ממש דינו מאי ניהו קטלא בתרי קטלי קטלת ליה תניא נמי הכי *הבא על אביו חייב שתים הבא על אחי אביו חייב שתים איכא דאמרי דלא כרבי יהודה ואיכא דאמרי אפילו תימא רבי יהודה ומייתי לה בק"ו מאחי אביו ומה אחי אביו דקורבה דאביו הוא חייב שתים אביו לא כ"ש *וקמיפלגי בפלוגתא דאביי ורבא מר סבר עונשין מן הדין ומר סבר *אין עונשין מן הדין ורבנן אזהרה לאשת אביו מנא להו נפקא להו מערות אשת אביך לא תגלה ור' יהודה ההוא מיבעי ליה לאזהרה לאשת אביו לאחר מיתה ורבנן ההוא מסיפא דקרא נפקא ערות אביך היא ורבי יהודה ההוא מיבעי ליה משום אשת אב אתה מחייבו ואי אתה מחייבו משום אשת איש והאנן תנן הבא על אשת אב חייב עליה משום אשת אב ומשום אשת איש בין בחיי אביו בין לאחר מיתת אביו ולא פליג רבי יהודה אמר אביי פליג בברייתא ורבנן עונש דאשת אביו לאחר מיתה מנא להו בשלמא רבי יהודה מייתי לה בגזרה שוה אלא רבנן מנא להו אמרי לך ההוא ערות אביו גלה דמפיק לה רבי יהודה לגזירה שוה מפקי ליה אינהו לעונש דאשת אביו לאחר מיתה ורבנן עונש לאמו שאינה אשת אביו מנא להו אמר רב שישא בריה דרב אידי אמר קרא אמך היא עשאה הכתוב לאמו שאינה אשת אביו כאמו שהיא אשת אביו: הבא על כלתו כו': ולחייב נמי משום אשת בנו אמר אביי פתח הכתוב בכלתו וסיים באשת בנו לומר לך זו היא כלתו זו היא אשת בנו: **מתני'** *הבא על הזכור ועל הבהמה והאשה המביאה את הבהמה *בסקילה אם אדם חטא בהמה מה חטאה אלא לפי שבאה לאדם תקלה על ידה לפיכך אמר הכתוב תסקל ד"א שלא תהא בהמה עוברת בשוק ויאמרו זו היא שנסקל פלוני על ידה: **גמ'** זכר מנא לן דת"ר *°איש °פרט לקטן אשר ישכב את זכר °בין גדול בין קטן משכבי אשה °מגיד לך הכתוב ששני משכבות באשה א"ר ישמעאל הרי זה *בא ללמד ונמצא למד מות יומתו בסקילה אתה אומר בסקילה או אינו אלא באחת מכל מיתות האמורות בתורה *נאמר כאן דמיהם בם ונאמר באוב וידעוני דמיהם בם מה להלן בסקילה אף כאן בסקילה עונש

עין משפט נר מצוה

מט א מיי' פ"ד מהלכות סנהדרין הלכה ח:

נ ב מיי' שם מהלכות סנהדרין הלכה י וס"ל מהלכות איסורי ביאה הלכה ד:

נא ג ד מיי' פ"ל מהל' איסורי ביאה סי"ד:

נב ה מיי' שם הלכה י:

[נראה שייך לעיל בעיקר המשנה נג.]

רבינו חננאל

תניא כוותיה דרבא איש פרט לקטן אשר ישכב את אשת אביו משמע בין אשת אביו שהיא אמו בין אשת אביו שאינה אמו · אמו שאינה אשת אביו מניין ת"ל ערות אביו גילה מופנה להקיש ולדון ממנו' ג"ש כו' עד אמך היא משום אמו אתה מחייבו ואי אתה מחייבו משום אשת אביו ורבנן ערות אביך אביך ממש הוא וליחייבו שתים חדא הא · אידך מואת זכר לא תשכב ו כ ד ר ב יהודה דאמר נכרי הבא על אביו חייב שתים · ופירשה האי דקתני חייב שתים ישראל הוא והאי דאמר נכרי לישנא מעליא · כלומר ליכא בישראל דעביר כי האי גוונא וחייב כגון שגג בזה ונתחייב ש ת י חטאות דאי ס"ד נכרי ודאי הא קי"ל אזהרתן זו היא מיתתן חייב שתים בתרי קטלינן ליה·תניא נמי הכי הבא על אביו חייב שתים ועל אחי אביו חייב שתים איכא דאמר ורלא כר' יהודה איכא דאמר אפילו תימא ר' יהודה מייתי לה בק"ו מאחי אביו הבא : על אשת אביו כו' · פ' אדר מיתת אביו חייב משום אשת אביו בלבד · הבא על כלתו וכו' הבא על הזכור · ת"ר איש פרט לקטן אשר ישכב את זכר בין קטן בין גדול משכבי אשה מגיד לך הכתוב ששתי משכבות באשה·אמר רבן גמליאל הרי זו האשה באת ללמוד כי יש משכב בזכר כאשה ונמצאת למודה כי יש לך שתי משכבות ובשתיהן·חייבת בחן · מות יומתו בסקילה · עונש שמענו כמו שפירשנו אזהרה לשוכב מואת זכר לא

[בסה"מ ל"ג מלת בסקילה]

[עיין תוספות לקמן עג. ד"ה הרי זה]

[ל"ל בר]

מסורת הש"ס

[עמ"ש בס"ד לעיל נב: על הגליון דה"ל משום קלון וכו'.]

לקמן סז.

כריתות ה.

[עמ"ש לעיל נב: דה"ל משום קלון]

[לקמן סו. כריתות ה.]

[עמ"ש לעיל נב: על הגליון דה"ל משום קלון וכו'.]

לקמן עו. כריתות ג. מכות ה: תמורה ט. [עיין מי עונשין מן הדין בתבאר עוד לקמן עג. עד. מכות ה. יד. יז: זבחים קו:]

[לקמן עג.]

[כבר תני לה לעיל נג. ועי' תי"ט ועי' קול הרמ"ן]

[עמ"ש לעיל נב: דה"ל משום קלון]

[לקמן סו. כריתות ה.]

עונש שמעון אזהרה מניין · ומהך ג"ש דדמיהם בם לא משמע ליה לאפוקי מה להלן עגם והתהיר: **עשון** כתועבות הגויים· גבי זכר ניתא דליף שפיר משום דכתיב בהו תועבה בגופיה אבל בבהמה לא כתיב תועבה בגופיה ולא כפ"ה דכתיב בפרשת עריות כי את כל התועבות אלה כן כל עריות נמי ליחייב שתים משום לא יהיה קדש ומשום לאו דגופייהו ויש לפרש משום דבכר זכור כתיב וכל בהמה וי"ו מוסיף על ענין לאשון וכאילו כתיב תועבה בגופייהו:

הבא על הזכור והביא זכר עליו · אע"ג דברים כריתות (דף נ:) בעי קרא לחלק על אחותו שהיא אחות אביו ואחות אמו הכא חייב לר' שמעאל ב' כיון שהן ב' ביאות אע"ג דליכא קרא לחלק אי נמי סוגיא דהכא כרבי אלעזר דאמר התם (דף ג') כ"מ שאתה מולא שני לאוין וכרת אחת אחוק חטאות ביייהו דלאוין מחלקין:

ואפקיה רחמנא לנשכב בלשון שוכב · לר' אבהו הא דאפקיה לנשכב בלשון שוכב אינו לכדדרשינן בפרק קמא (דף טו.) דהוא ובהמתו בכ"ג:

הנרבע לזכר ונרבע לבהמה · אף על גב דגופות מוחלקים לא מחייב רבי שמעאל אלא אחת וגבי ה' כשים גדות דפרק אמרו לו (כריתות דף טו.) וה' שפחות חרופות דפרק ד' מחוסרי כפרה (שם דף מ') דמחייב על כל אחת ואחת משום דדרשינן (שם) ואשה לאלק על כל אשה ואשה והיא שפחה לחייב על כל שפחה ושפחה: אדרבה

ונגם קדש היה בארץ · מה קדש האמור כאן יש בו תועבה אף בלא יהיה קדש יש בו תועבה והדר גמרינן תועבה האמור בלא יהיה קדש מתועבה האמור במשכב זכור דכתיב אשר יעשה לאשה תועבה עשו שניהם דמיהם בם מה תועבה האמור שם אף תורה אור נשכב במשמע: **וגם קדש היה בארץ** · עונש שמעגו אזהרה מניין ת"ל °ואת זכר לא תשכב משכבי אשה תועבה היא למדנו אזהרה לשוכב אזהרה לנשכב מניין ת"ל °לא יהיה קדש מבני ישראל ואומר °וגם קדש היה בארץ עשו ככל התועבות הגוים אשר הוריש וגו' דברי רבי ישמעאל רבי עקיבא אומר אינו צריך הרי הוא אומר ואת זכר לא תשכב משכבי אשה קרי ביה לא(ל) *תשכב בהמה מנא לן דתנו רבנן °איש פרט לקטן אשר יתן שכבתו בבהמה °בין גדולה בין קטנה מות יומת בסקילה אתה אומר בסקילה או אינו אלא בארת מכל מיתות האמורות בתורה נאמר כאן תהרגו ונאמר להלן °הרג תהרגנו מה להלן בסקילה אף כאן בסקילה למדנו עונש לשוכב עונש לנשכב מנלן ת"ל °כל שוכב עם בהמה מות יומת *אם אינו ענין לשוכב °תניהו ענין לנשכב למדנו עונש בין לשוכב בין לנשכב אזהרה מניין ת"ל °ובכל בהמה לא תתן שכבתך לטמאה בה למדנו אזהרה לשוכב לנשכב מניין ת"ל °לא יהיה קדש מבני ישראל ואומר °וגם קדש היה בארץ וגו' דברי רבי ישמעאל רבי עקיבא אומר אינו צריך הרי הוא אומר לא תתן שכבתך לא תתן שכיבתך הבא על הזכור והביא עליו זכר אמר ר' אבהו לדברי רבי ישמעאל חייב *שתים הדא מלא תשכב והדא מלא יהיה קדש לדברי ר"ע °אינו חייב אלא אחת לא תשכב לא תשכב הדא היא הבא על הבהמה והביא בהמה עליו אמר רבי אבהו לדברי ר' ישמעאל חייב שתים הדא מלא תתן שכבתך והדא מלא יהיה קדש לדברי רבי עקיבא °אינו חייב אלא אחת שכבתך ושכיבתך הדא היא אביי אמר אפי' לדברי רבי ישמעאל נמי אינו חייב אלא אחת דכי כתיב לא יהיה קדש בגברי כתיב אלא לרבי ישמעאל אזהרה לנשכב מנא ליה נפקא ליה °מכל שוכב עם בהמה מות יומת אם אינו ענין לשוכב תניהו ענין לנשכב ואפקיה רחמנא לנשכב בלשון שוכב מה שוכב ענש והזהיר אף נשכב ענש והזהיר הנרבע לזכר והנרבע לבהמה אמר רבי אבהו לדברי רבי עקיבא חייב שתים הדא מלא תשכב והדא מלא תתן שכבתך לדברי רבי ישמעאל °אינו חייב אלא אחת אידי ואידי לא יהיה קדש הוא אביי אמר אפילו לדברי רבי ישמעאל נמי חייב שתים דכתיב כל שוכב עם בהמה מות יומת אם אינו ענין לשוכב תניהו ענין לנשכב ואפקיה רחמנא לנשכב בלשון שוכב מה שוכב ענש והזהיר אף נשכב ענש והזהיר אבל הבא על הזכור והביא זכר עליו הבא על הבהמה והביא בהמה עליו בין לר' אבהו בין לאביי לרבי ישמעאל חייב שלש לרבי עקיבא חייב שתים תנו רבנן זכור לא עשו בו קטן כגדול בהמה עשו בה קטנה כגדולה מאי לא עשו בו קטן כגדול אמר רב °לא עשו ביאת פחות מבן תשע שנים כבן תשע שנים ושמואל אמר לא עשו ביאת פחות מבן שלש שנים כבן שלש שנים במאי קמיפלגי רב סבר כל דאיתיה בשוכב איתיה בנשכב וכל דליתיה בשוכב ליתיה בנשכב ושמואל סבר משכבי אשה כתיב תניא כוותיה דרב °זכר בן תשע שנים ויום אחד הבא

[נכריתות ג. לא תשכיב]

[לעיל טו.]

כריתות ג.

קטן ולשמעונן הכא דלאו בכל קטנים קאמר אלא דלא בעינן בני עונשין לחייב שוכבו אבל גדול קטן בעינן ולקמן פריך מאי היא: **בשמה עשה כב גדולה כקטנה** · לחייב את הרובעה: **מאי לא עשו בו קטן כגדול** · לאיזהו קטן פטור שוכבו ולאיזהו דקליה ליה גדול לחייב שוכבו דהא פשיטא לן דלאו גדול ממש ובר עונשין בעי דהא את זכר כתיב בין גדול בין קטן: **לא עשו בו ביאת פחות מבן תשע וכו'** · אם בא על פחות מבן תשע פטור ולקמן מפרש טעמא: **רב סבר** · הואיל ואזהרת נשכב משוכב אתא כדר' עקיבא כל דליתיה בשוכב ליתיה בנשכב ושוכב פחות מבן תשע הבא על הזכור גדול ובר עונשין אינו מחייבו מיתה דהא לאו ביאה היא כדאמרינן במסכת נדה (דף מה.) ולקמן מייתי לה בשמעתין בן ט' שנים ויום אחד על יבמתו וכו' הלכך נשכב פחות מבן ט' נמי אינו מחייב את שוכבו: **ושמואל סבר משכבי אשה כתיב** · בזכר ואשה בת ג' שנים דאויה לביאה ומחייב שוכבה מיתה וזכר נשכב נמי ל"ש: **תניא נמי הכי וכו'** · בן תשע שנים ויום אחד הוי זכר הא פחות מכן לא הוי זכר ובנשכב קאמר דאינו בשוכב לא קאמר זכר ועוד אי בשוכב קאמר ולחייב את הנשכב גדול קאמר מאי שנא זכר דנקט כל עריות נמי לא ניחייבו על ידי ביאת קטן פחות מבן תשע: הבא

נג א מיי' פ"ז מהלכות איסורי ביאה הל' יז:

נד ב ג מיי' שם הלכה יז:

נה ד ה ו מיי' פ"ד מהלכות שגגות הל' ח ופ"ה הלכה ג:

נו ז מיי' פ"ז מהלכות איסורי ביאה הל' יד:

נז ח מיי' שם הל' יז:

רבינו חננאל

תשכב אזהרה לנשכב מניין ת"ל לא יהיה קדש מבני ישראל וכתיב וגם קדש היה בארץ עשו ככל תועבות הגוים וגו'. דברי רבי ישמעאל ורבי עקיבא אומר אינו צריך לא תתן שכבתך לא תתן שכיבתך · הבא על הזכר והביא זכר עליו לדברי רבי ישמעאל דמפיק לחייבי דנשכב מלא יהיה קדש חייב שתים לר' עקיבא דמפיק לתרווייהו לשוכב ולנשכב מלאו אחד לא תשכב אינו חייב אלא אחד וכדין הזה הבא על הבהמה והביא בהמה עליו: ת"ר זכור לא עשה בו קטן כגדול כו' אמר רב לא עשו ביאת פחות מבן ט' שנים כבן ט' מאי טעמא כיון דאם ישכב פחות מבן ט' עם אחת מן הערייות אין ממיתין על ידו כדתנן בנדה פ"ה בן ט' שנים ויום א' שבא על אחת מכל הערייות האסורות בתורה מתות על ידו והוא פטור · ודייקינן מינה דרוקא בן ט' שנים ויום אחד אבל פחות מיכן לא וכיון שהוא אין לו ביאה כך אין חייבין עליו בשוכב עם זכר · אבל בן ט' שנים ויום א' כיון שיש לו שכיבה ממיתין על ידו כך אם ישכבו עמו מתין השובבין עמו והוא פטור ושמואל אמר לא עשו ביאת פחות מבן ג' כבן ג' מאי טעמא משכבי אשה כתיב · תניא כוותיה דרב הבא על הזכור בן ט' שנים

הגהות הב"ח

(ל) גמ' וכ"י לא תשכב משכבי אשה קרי ביה לא תשכב:

גליון השי"ס

תוס' ד"ה הנרבע וכו' דדרשינן ואשה · עיין שער המלך פרק י"ז הלכה י"ז מהלכות איסורי ביאה:

מסורת השי"ס

אדרבה אמה דאורחה כו' · הא פשיטא בכולה הש"ס דבאמה מתחייב אמני מסכבות דמסכבי אמה כתיב אלא רב פפא ה"ק אם יש לחלק בין אמה לבהמה איפכא הוה ליה למימר: **זה** קלונו מרובה · פ"ה דס"ל לאביי דבטינן תקלה וקלון ולית ליה דרב שמא דמחייב בהמה הגרבעת לעובד כוכבים מ"ע אית ליה אלא דס"ל מתוך שקלונו מרובה איכא קלון לעובד כוכבים ומאילנות לא גמיר ופי' דוחק דמשמע דלשניי מילתא דרב שמא בא דמחייב אע"ג דליכא קלון לעובד כוכבים ועוד קשה היאך פשיט רב שמא מאילנות שטעונין שריפה משום תקלה לחודא הכי נמי לבהמה שרבעה עובד כוכבי' הא ודאי פשיטא דליכא למימר משמתוה לבהמה תוכיח דליכא תקלה לחודא ושריא כדמסיק משום דחס רחמנא אבעלי חיים וה"ה ברביעה דליכא למילף מאילנות וי"ל דהכי פשיט כי היכי דגבי אילנות השוה הכתוב של עובד כוכבים לשל ישראל אע"ג דבישראל איכא תקלה וקלון ובשל עובד כוכבים ליכא אלא תקלה לחודא ופריך עובד כוכבים דמשמתוה לבהמתו תתסר ומיקטלה משום תקלה לחודא ומשני ומי איכא מידי כו' הא לא אסריין גרבעת לעובד כוכבים אלא כדי להשוותה לגרבעת לישראל ופריך ישראל גופיה תיתסר מידי דהוה ארביעה וכיון דלאסור נעבד דישראל משום תקלה וקלון כמו ברביעה נאסור נמי נעבד לעובד כוכבים אפילו משום תקלה לחודא ומשני זה קלונו מרובה אילנלמו' נעבד דישראל מגרבע לישראל דגרבע לישראל קלונו מרובה ונעבד דישראל תקלה איכא וקלון מרובה ליכא: וחייבין

מתחייב אמני מסכבות דמסכבי אמה כתיב אלא רב פפא ה"ק אם יש לחלק בין אמה לבהמה איפכא הוה ליה למימר: **זה** קלונו מרובה · פ"ה דס"ל לאביי דבטינן תקלה וקלון ולית ליה דרב שמא דמחייב בהמה הגרבעת לעובד כוכבים מ"ע אית ליה אלא דס"ל מתוך שקלונו מרובה איכא קלון לעובד כוכבים ומאילנות לא גמיר ופי' דוחק דמשמע דלשניי מילתא דרב שמא בא דמחייב אע"ג דליכא קלון לעובד כוכבים ועוד קשה היאך פשיט רב שמא מאילנות שטעונין שריפה משום תקלה לחודא הכי נמי לבהמה שרבעה עובד כוכבי' הא ודאי פשיטא דליכא למימר משמתוה לבהמה תוכיח דליכא תקלה לחודא ושריא כדמסיק משום דחס רחמנא אבעלי חיים וה"ה ברביעה דליכא למילף מאילנות וי"ל דהכי פשיט כי היכי דגבי אילנות השוה הכתוב של עובד כוכבים לשל ישראל אע"ג דבישראל איכא תקלה וקלון ובשל עובד כוכבים ליכא אלא תקלה לחודא ופריך עובד כוכבים דמשמתוה לבהמתו תתסר ומיקטלה משום תקלה לחודא ומשני ומי איכא מידי כו' הא לא אסריין גרבעת לעובד כוכבים אלא כדי להשוותה לגרבעת לישראל ופריך ישראל גופיה תיתסר מידי דהוה ארביעה וכיון דלאסור נעבד דישראל משום תקלה וקלון כמו ברביעה נאסור נמי נעבד לעובד כוכבים אפילו משום תקלה לחודא ומשני זה קלונו מרובה אילנלמו' נעבד דישראל מגרבע לישראל דגרבע לישראל קלונו מרובה ונעבד דישראל תקלה איכא וקלון מרובה ליכא: וחייבין

הבא על הבהמה בין כדרכה בין שלא כדרכה · מקרי רובע ומילי מילי קתני לה: **בשאה שני משכבות** · כדכתיב בה משכבי אמה: **ובשאה משכב אחד** · דהא לא כתיב בה משכבי ולענין רביעה קאמר דהשאה הגרבעת לבהמה מתחייבת אף שלא כדרכה כדרך שהיא מתחייבת בבעילת אדם דאינו בבעילת אדם לא אינו אור

הבא על הבהמה בין כדרכה בין שלא כדרכה והאשה המביאה את הבהמה עליה בין כדרכה בין שלא כדרכה חייב דרש רב נחמן בר רב חסדא באשה שני משכבות ובבהמה משכב אחד מתקיף לה רב פפא אדרבה אשה דאורחה היא אמשכב מיחייב אמידעם אחרינא לא מחייב בהמה דלאו אורחא היא לחייב עלה על כל נקב ונקב תניא (דלא כתרוייהו) זכר בן תשע שנים ויום אחד הבא על הבהמה בין כדרכה בין שלא כדרכה והאשה המביאה את הבהמה עליה בין כדרכה בין שלא כדרכה חייב א"ל רבינא לרבא *המערה בזכור מהו *המערה בזכור בהמה מהו א"ל אם אינו ענין להעראה דכתיבא גבי אחות אביו ואחות אמו דלא צריכא דהא איתקש להעראה דנדה [2]תניהו ענין להעראה דבהמה מבדי בהמה מחייבי מיתות ב"ד היא למה לי דכתיב להעראה דידה גבי חייבי כריתות לכתביה גבי חייבי מיתות בית דין וליגמור חייבי מיתות בית דין מחייבי מיתות בית דין הואיל וכוליה קרא לדרשא הוא דאתי כתיבא נמי מילתא דדרשא בעא מיניה רב אחדבוי בר אמי מרב ששת המערה בעצמו מהו אמר ליה *קבסתן אמר רב אשי מאי תיבעי לך בקושי לא משבחת לה כי משבחת לה במשמש מת למאן דאמר **משמש מת בעריות פטור הבא פטור ולמאן דאמר חייב הבא מיחייב תרתי מיחייב אשוכב ומיחייב אנשכב בעון מיניה מרב ששת [3]עובד כוכבים הבא על

ע"ל מוחק זה

יבמות נה:

ויקרא יח

הבהמה מהו תקלה וקלון בעינן והבא תקלה איכא קלון ליכא או דילמא תקלה אע"פ שאין קלון אמר רב ששת תניתוה מה אילנות שאין אוכלין ואין שותין ואין מריחין אמרה תורה השחת שרוף וכלה הואיל ובא לאדם תקלה על ידן המתעה את חבירו מדרכי חיים לדרכי מיתה על אחת כמה וכמה אלא מעתה עובד כוכבים המשתחוה לבהמתו תיתסר ומקטלא מי איכא מידי דלישראל לא אסר ולעובד כוכבים אסר ישראל גופיה ליתסר מידי דהוה ארביעה אמר אביי זה קלונו מרובה וזה קלונו מועט והרי אילנות דאין קלונן מרובה ואמרה תורה השחת שרוף וכלה בבעלי חיים קאמרינן דחס רחמנא עלייהו רבא אמר אמרה תורה בהמה נהנית מעבירה תיהרג והרי אילנות דאין נהנין מעבירה ואמרה תורה השחת שרוף וכלה בבעלי חיים קאמרינן דחס רחמנא עלייהו ת"ש *ד"א שלא תהא בהמה עוברת בשוק ויאמרו זו היא שנסקל פלוני על ידה מאי לאו

מדסיפא

עובד כוכבים תקלה איכא דבני נח הוזהרו על העריות לקמן בפרקין (דף נו.): **קלון ליכא** · דרכן בכך ואין מתביישין ועוד דקקלון דידהו לא חס רחמנא: **אילנות** · שלא אסירה דכתיב בהו (דברים יב) תשרפון באש אמרה תורה וכו' אלמא תקלה אע"פ שאין קלון דהא אסירה לעובד כוכבים איכא קלון אלא תקלה שאף הם הוזהרו על עבודת כוכבים: **אלא מעתה** · דמשום תקלה לחודה נסקלת: **עובד כוכבים המשתחוה לבהמתו** · דליכא תקלה שהוא נהרג על ידה תתסר הבהמה לישראל בהגלה ומקטלה לבהמה: (ב) **איכא מידי דלישראל לא מיתסר** · בהמתו בהשתחואתו דקיימא לן (תמורה דף כט.) בעלי חיים אין נאסרין מפני עבודת כוכבים דמדאלעזריך קרא למיסר נעבד לקרבן גבוה מכלל דלהדיוט שרי: **לישראל נמי תתסר מידי דהוה ארביעה** · דאסריין לה ומקטלה וכי אלעזריך למיסר נעבד לגבוה כגון נעבד על פי עד אחד או ע"פ הבעלים דגברא לא מקטיל ואיהי נמי לא מקטלא דהא רובע וגרבע אסר להו קרא לגבוה וקשיא לן למה לי קרא ממשקה ישראל כתיב בו המוזהר לישראל ואוקים בגרבע על פי אחד או על פי הבעלים דגברא לא מקטיל ואיהי נמי לא מקטלא בפרק שני דתמורה (שם): **אמר אביי זה קלונו מרובה** · שיש כאן קלון שעבר על מצות קיום וקלון שגיאה עצמו בדבר מגונה: **וזה קלונו** · דעובד כוכבים מועט וסבירא ליה לאביי תקלה וקלון בעינן דלית ליה דרב שמא אי נמי סבירא ליה כותיה דמתוך שקלונו מרובה איכא קלון ואפילו מעובד כוכבים ומיהו מאילנות לא גמר לה: **בבעלי חיים קא אמרינן** דלא מתסרי במלתא זוטרתא: **דחס חס רחמנא** · שהגליך להם ב"ד של עשרים ושלשה והעדאת עדים: **רבא אמר** · להכי לא יליפינן נעבד מגרבע משום דלא נהנית הבהמה מעבירה וגבי עובד כוכבים הבא על הבהמה כרב שמא סבירא ליה דהא איתהניא מעבירה: **הא שמע** · דתקלה בלא קלון מקטיל מדקתני במתני' תרי בני והויא רישא משמה יתירא דקתני סיפא דבר אחר וכו' ומהך סיפא משמע דתרוייהו איכא דקתני וילמדו זו היא שנסקל פלוני על ידה והבא תקלה איכא דקתני [2]תניהו ענין להעראה דבהמה מבדי בהמה מחייבי מיתות ב"ד היא למה לי דכתיב להעראה דידה גבי חייבי כריתות לכתביה גבי חייבי מיתות בית דין וליגמור חייבי מיתות בית דין מחייבי מיתות בית דין הואיל וכוליה קרא לדרשא הוא דאתי כתיבא נמי מילתא דדרשא בעא מיניה רב אחדבוי בר אמי מרב ששת המערה בעצמו מהו אמר ליה *קבסתן אמר רב אשי מאי תיבעי לך בקושי לא משבחת לה כי משבחת לה במשמש מת למאן דאמר **משמש מת בעריות פטור הבא פטור ולמאן דאמר חייב הבא מיחייב תרתי מיחייב אשוכב ומיחייב אנשכב בעון מיניה מרב ששת [3]עובד כוכבים הבא על הבהמה מהו תקלה וקלון בעינן והבא תקלה איכא קלון ליכא או דילמא תקלה אע"פ שאין קלון אמר רב ששת תניתוה מה אילנות שאין אוכלין ואין שותין ואין מריחין אמרה תורה השחת שרוף וכלה הואיל ובא לאדם תקלה על ידן המתעה את חבירו מדרכי חיים לדרכי מיתה על אחת כמה וכמה אלא מעתה עובד כוכבים המשתחוה לבהמתו תיתסר ומקטלא מי איכא מידי דלישראל לא אסר ולעובד כוכבים אסר ישראל גופיה ליתסר מידי דהוה ארביעה אמר אביי זה קלונו מרובה וזה קלונו מועט והרי אילנות דאין קלונן מרובה ואמרה תורה השחת שרוף וכלה בבעלי חיים קאמרינן דחס רחמנא עלייהו רבא אמר אמרה תורה בהמה נהנית מעבירה תיהרג והרי אילנות דאין נהנין מעבירה ואמרה תורה השחת שרוף וכלה בבעלי חיים קאמרינן דחס רחמנא עלייהו ת"ש *ד"א שלא תהא בהמה עוברת בשוק ויאמרו זו היא שנסקל פלוני על ידה מאי לאו

מדסיפא

[לעיל מד.]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מתקיף וכו' אלא כדרכה דאין לאורחא לא דאין: (ב) ד"ה מי איכא מידי:

עין משפט נר מצוה

נח א מיי' פ"ט מהלכות איסורי ביאה הל"ד:

נט ב מיי' שם הלכה ז:

ס ג מיי' שם הלכה ל:

סא ד מיי' פ"ט מהלכות מלכים הלכה ו:

קידושין כו: [ועמ"ש בס"ד שם ש"ת פירש קבסתן גנבת דעתנו וכדלמר' נמלא גנב לו קיבוסתון וטעון סליך עוד סוף דבריו כתוב שמכלה לת תכיכו דבר ממוקף וכו' עיש ז"ל הרב אלפס בכ"ב פ"ם דף קלח. קבסתן כלומר הפסמה לת כני מעי לקיא]

רבינו חננאל

ויום א': והבא על הבהמה בין כדרכה בין שלא כדרכה והאשה המביאה בהמה עליה בין כדרכה חייבין. אמר רבא מאי טעמא משכבי אשה כתב. המערה בבהמה נמי חייב. אתיא בהקישא. כדאמרינן הערה דכתיבא גבי אחות אביו ואחות אמו דלא צריכא דהא איתקוש להעראה דנדה תניהו להעראה דבהמה ואס"ק' דהאי קרא ערוו' אחות אמך ואחות אביך לא תגלה כי את שארו הערה עונם ישאו כוליה קרא לדרשא הוא דאתא ומפורש ביבמות פ' הבא על יבמתו בתחלתו: בעי רב אחדבוי המערה בעצמו מהו ואמר רב אשי מערה בעצמו בקישוי לא משבחת לה כלומר בקישוי גיד לא משבחת לה כי משבחת לה במשמש מת פי' גיד בלא קישוי נקרא מת ומאן דאמר משמש מת בעריות חייב כו' וזה מפורש בשבועות

פרק ידיעות הטומאה באחריתו בגמרא מ' היא מצות עשה שבמקדש דתנינן איזו היא מצות עשה שבגדה שחייבין עליו היה משמש עם הטהורה ואמרה לו נטמיתי פירש מיד חייב שיצאתו הנייה לו כביאתו. היכי עביד אמר רב הונא משמיה דרבא נועץ צפרניו בקרקע עד שימות. פי' שימות הגיד. אמר רבא זאת אומרת משמש מת בעריות פטור ואבי אמר לעולם משמש מת בעריות חייב הכא היינו מעמא דפטור משום דאנוס הוא. אליבא דאבי דאמר חייב מערה בעצמו חייב שתים. אחת משום שוכב ואחת משום נשכב. בעו מיניה מרב ששת נגרי הבא על הבהמה תיהרג הבהמה אי לא. מעמא מאי נהרגת משום דאירע תקלה על ידה ליהרג בני אדם. וקלון כדי שלא תהא בהמה זו עוברת בשוק ואו' זו היא שנסקל פלוני על ידה והכא תקלה איכא שהרי (שהרג) [נהרג] הרובעה אבל קלון ליכא (קלון) דעבו"ם ליכא קלון אי דילמא תקלה אע"ג דליכא קלון נהרגת. אמר להו תניתוה ומה אילנות כגון אשרה שאין אוכלין ולא שותין ולא מריחין שבאת תורה השחת שרוף וכלה. המתעה חבירו מדרך חיים לדרכי מיתה לא כ"ש ומסקינא הכי דאפילו תקלה בלא קלון נהרגין ואקשינן אי הכי דחיישי לתקלה בלא קלון ופסקינן. עכו"ם שהשתחוה לבהמתו תיאסר הבהמה ותיהרג דדחינן וחלא נעבד כי האי גוונא לישראל לא קפלינן לבהמה בהמה דעבו"ם קפלינן ליה מי איכא מידי דלישראל לא מקטיל ובעכו"ם מקטיל ואמרינן בהמה של ישראל תיהרג הנעבדת כמו שנהרגת הנרבעת ודחינן קלון הרובע מרובה מן העובד. רבא אמר אמרה תורה